

"Tự kỷ là bệnh khá phổ biến ở trẻ em, nhưng việc chẩn đoán và điều trị còn chưa phổ cập.

Quyển *Sổ Tay Tự Kỷ* này được viết rất hay, rất dễ hiểu nhờ có nhiều hình ảnh minh họa. Sách rất hữu ích cho mọi người: bác sĩ, thầy cô giáo, phụ huynh của trẻ... đều có thể nhận diện được những dấu hiệu gợi ý, để đưa trẻ đến bác sĩ chuyên khoa khám và chẩn đoán sớm bệnh tự kỷ.

Đây là một quyển sách tốt, cần được phổ biến rộng rãi, đặc biệt là không thể thiếu trong Nhi khoa, các nhà trẻ và các trường mẫu giáo."

*GS.TS.BS Hoàng Trọng Kim
Nguyên Chủ nhiệm Bộ môn Nhi
Trường Đại Học Y Dược TP. HCM
Chủ tịch Hội Nhi khoa TP. HCM
Phó Chủ tịch Hội Nhi khoa Quốc gia Việt Nam*

"*Sổ Tay Tự Kỷ của Bác Sĩ* là một công trình nghiên cứu khoa học giúp ích cho giáo viên nhà trẻ, mẫu giáo, tiểu học, trung học, phụ huynh, các chuyên viên vật lý, âm ngữ, hướng nghiệp, tâm lý, xã hội, các đoàn thể thanh niên, phụ nữ... để nhận biết và vận động gia đình, người thân có trẻ nghi ngờ tự kỷ, đưa trẻ đến khám tại các khoa tâm lý bệnh viện nhi, các trung tâm tâm thần để được chẩn đoán và can thiệp sớm, hầu cho các trẻ được hòa nhập với cộng đồng."

*BS. Phạm Ngọc Thanh
Cố vấn Tâm lý – Khoa Tâm lý
Bệnh viện Nhi Đồng 1, TP. HCM*

SỔ TAY TỰ KỶ CỦA BÁC SĨ

HANS Help
Autism
Now
Society

www.helpautismnow.com

Nguyên bản: *Autism Physician Handbook*
Tác giả thực hiện và trình bày: *Linda Lee, Giám Đốc Điều Hành tổ chức HANS*
Salem, Oregon, USA
©2007 Tác giả giữ bản quyền

Bản dịch Việt ngữ: *Sổ Tay Tự Kỳ của Bác Sĩ*
Dịch thuật: *Dung Vũ, Công Tác Xã Hội, Ottawa, Canada*
Hiệu đính: *BS. Phạm Ngọc Thanh, Bệnh Viện Nhi Đồng 1, TP. HCM, Việt Nam*

Mục lục

Trang 2	Lời cảm tạ
Trang 3	Minh họa CHAT
Trang 4-5	Bảng kiểm tra CHAT
Trang 6-23	Những triệu chứng hành vi của tự kỷ
Trang 7-8	Các vấn đề xã hội
Trang 9	Các vấn đề giao tiếp
Trang 10-13	Những hành vi kỳ lạ, lặp đi lặp lại
Trang 14-15	Các vấn đề vận động
Trang 16	Nhạy cảm quá mức
Trang 17-19	Các vấn đề cảm giác
Trang 20	Các hành vi tự gây thương tích
Trang 21-23	Các vấn đề an toàn
Trang 24	Những bệnh khác kèm theo: rối loạn tiêu hoá
Trang 25	Những bệnh khác kèm theo: rối loạn giấc ngủ, đáp ứng đau, co giật
Trang 26	Tác động của trẻ tự kỷ trong gia đình
Trang 27	Vai trò can thiệp và giáo dục sớm
Trang 28	Những chuyên gia có thể giúp đỡ trẻ tự kỷ
Trang 29-33	Giúp đỡ trẻ tự kỷ thoải mái khi đến khám bệnh
Trang 34-35	Những địa chỉ hữu ích cho cha mẹ

Lời cảm tạ

Ban Giám Hiệu Trường Giáo dục Chuyên biệt Khai Trí xin chân thành cảm ơn tổ chức **HANS** (*Hãy Giúp Đỡ Trẻ Tự Kỷ Ngay Bây Giờ*) đã có nhã ý cho phép chúng tôi dịch tác phẩm *Sổ Tay Tự Kỷ của Bác Sĩ* này qua tiếng Việt. Cuốn sách này là một cẩm nang cho chúng tôi là những bác sĩ, chuyên gia trị liệu, và giáo viên nhận biết rõ hơn hội chứng tự kỷ, chẩn đoán và can thiệp sớm giúp trẻ tự kỷ.

Ở Việt Nam trong những năm gần đây nhờ có thông tin trên truyền hình, truyền thanh, báo chí và trên mạng, nhiều phụ huynh đã đưa con đến bệnh viện để khám và được tư vấn nên số trẻ mang chứng tự kỷ được phát hiện ngày càng nhiều. Tuy nhiên sự nhận biết các dấu hiệu của tự kỷ trong ngành y tế cũng như giáo dục vẫn còn hạn chế, và tư liệu về tự kỷ bằng tiếng Việt vẫn còn thiếu.

Chúng tôi xin giới thiệu đến quý vị cuốn *Sổ Tay Tự Kỷ của Bác Sĩ*, ước mong tài liệu hữu ích thiết thực này sẽ được phổ biến rộng rãi ở Việt Nam để mọi giới quan tâm hiểu biết thêm và góp phần can thiệp, trị liệu và giáo dục trẻ tự kỷ hữu hiệu hơn, giúp trẻ sớm hòa nhập tốt vào cộng đồng.

TS. BS. Huỳnh Tấn Mẫm
Sáng Lập Trường Giáo Dục Chuyên Biệt Khai Trí
TP. Hồ Chí Minh, Việt Nam

Mục đích của tổ chức HANS là giúp đỡ các gia đình có trẻ tự kỷ bằng cách hỗ trợ các bác sĩ và chuyên gia nhận biết, chẩn đoán và trị liệu sớm chứng tự kỷ.

Cuốn *Sổ Tay Tự Kỷ của Bác Sĩ* này được hình thành để giúp các nhân viên y tế ở tuyến cơ sở chăm sóc trẻ có chứng tự kỷ

Vì không có xét nghiệm sinh hóa, tự kỷ chỉ có thể được chẩn đoán dựa trên quan sát hành vi của trẻ, và hỏi cẩn thận cha mẹ về cuộc đời của trẻ.

Cuốn sổ tay này do điều dưỡng Linda Lee, Giám Đốc Điều Hành của tổ chức **HANS**, hình thành với sự đóng góp của nhiều chuyên gia trong ngành giáo dục và y khoa.

Lúc 18 tháng tuổi, con bạn có...

1. Nhìn bạn và chỉ bằng ngón trỏ cho bạn xem vật gì không?

2. Nhìn theo khi bạn chỉ bằng ngón trỏ một vật gì không?

3. Dùng trí tưởng tượng để chơi giả bộ không?

Nếu trả lời **KHÔNG**, thì con bạn... có thể có nguy cơ **TỰ KỶ**. Bạn nên cho bác sĩ của bé biết ngay.

Bảng Kiểm Tra CHAT

(CHAT là chữ tắt của Bảng Kiểm Tự Kỷ ở Trẻ Chậm Chứng Biết Đi)

Bảng CHAT cần được điền khi bé được kiểm tra sức khỏe lúc 18 tháng tuổi

Phần A : do phụ huynh điền

1. Bé có thích được đu đưa, lắc lư trên đầu gối của bạn không?	CÓ - KHÔNG
2. Bé có quan tâm đến các bé khác không?	CÓ - KHÔNG
3. Bé có thích leo trèo không? như leo cầu thang?	CÓ - KHÔNG
4. Bé có thích chơi ú oà hay trốn tìm không?	CÓ - KHÔNG
5. Bé có biết chơi giả bộ, ví dụ như pha một tách nước trà, bằng cách dùng một cái tách và bình trà bằng đồ chơi không?	CÓ - KHÔNG
6. Bé có bao giờ dùng ngón trỏ để chỉ vật gì mà bé muốn hỏi XIN hay không?	CÓ - KHÔNG
7. Bé có bao giờ dùng ngón tay trỏ chỉ vật gì mà bé quan tâm không?	CÓ - KHÔNG
8. Bé có biết chơi phù hợp với các đồ chơi nhỏ (như xe ô-tô, các khối), mà không bỏ vào miệng ngậm, không mân mê hoặc ném đi không?	CÓ - KHÔNG
9. Bé có bao giờ mang một vật gì cho bạn xem không?	CÓ - KHÔNG

Phần B: do bác sĩ hoặc nhân viên y tế điền

1. Trong lúc được bác sĩ khám, bé có tiếp xúc mắt với bạn không?	CÓ - KHÔNG
2. Bạn gây sự chú ý của bé, rồi thử chỉ vào một đồ chơi và nói "Coi kia, đó là (nói tên đồ chơi)!" Nhìn mặt bé. Bé có nhìn theo đồ vật mà bạn đang chỉ không?	CÓ - KHÔNG
3. Bạn gây sự chú ý của bé, rồi bạn cho bé một cái tách và một ấm trà đồ chơi và bảo "Con có thể pha một tách trà cho bác không?" Bé có biết giả bộ rót trà, giả bộ uống không?	CÓ - KHÔNG
4. Bạn hỏi bé "Đèn đâu?" "Chỉ cho bác đèn đi." Bé có biết lấy ngón trỏ chỉ vào đèn không?	CÓ - KHÔNG
5. Bé có biết xây tháp với các khối không? và nếu có, bao nhiêu khối?	CÓ - KHÔNG

B2. Để chấm điểm cơ ở mục này, bạn cần đảm bảo rằng bé không chỉ nhìn vào tay bạn, mà bé còn nhìn theo đồ vật mà bạn chỉ.

B3. Bạn có thể chọn một ví dụ về trò chơi giả bộ khác để chấm điểm cơ ở mục này.

B4. Nếu bé chưa biết đèn là gì, thì bạn có thể hỏi bé "con gấu bông đâu?" hoặc chỉ một vật khác ngoài tầm tay của bé. Cho điểm cơ ở mục này, nếu bé nhìn vào mặt bạn lúc bạn chỉ con gấu.

Bảng Kiểm Tra CHAT

(CHAT là chữ tắt của Bảng Kiểm Tự Kỷ ở Trẻ Chậm Chứng Biết Đì)
(tiếp theo)

Những mục chính của bảng CHAT

Phần A

A5: Chơi giả bộ

A7: Chú ý liên kết

Phần B

B2: Theo dõi một vật được chỉ bằng ngón trỏ

B3: Giả bộ

B4: Chỉ một vật nào đó

Những mục phụ của bảng CHAT

Phần A

A1: Chơi đu đưa

A2: Quan tâm xã hội

A3: Phát triển vận động

A4: Chơi xã hội

A6: Chỉ bằng ngón trỏ để yêu cầu

A8: Chơi chức năng

A9: Cho xem một vật gì

Phần B

B1: Tiếp xúc mắt

B5: Thấp với các khối

Thẩm định nguy cơ

Nguy cơ cao	Thất bại (trả lời KHÔNG) các mục A5, A7, B2, B3, B4
Nguy cơ trung bình	Thất bại mục A7, B4, (nhưng không thuộc nguy cơ cao)
Nguy cơ thấp	Nếu không thuộc hai mức độ nguy cơ trên

Những khuyến cáo về xử trí:

Nhóm nguy cơ cao:	Giới thiệu trẻ đến một phòng khám phát triển và khoa giáo dục đặc biệt.
Nhóm nguy cơ trung bình:	Khả nghi cao - giới thiệu như trên Khả nghi thấp - kiểm tra lại một tháng sau.
Nhóm nguy cơ thấp:	Nếu có bất kỳ một câu trả lời KHÔNG, kiểm tra lại một tháng sau.

Những triệu chứng hành vi của tự kỷ

Xã hội

Giao tiếp

Hành vi kỳ lạ, lặp đi lặp lại

Vận động

Nhạy cảm quá mức

Cảm giác

Tự gây thương tích

An toàn

Những triệu chứng hành vi của tự kỷ

CÁC VẤN ĐỀ XÃ HỘI

Không quan tâm đến các trẻ khác đang chơi

Có vẻ hần học với anh chị em

Ngồi gào khóc một mình
thay vì gọi mẹ

Không để ý lúc cha mẹ đi
hay lúc cha mẹ về nhà

Những triệu chứng hành vi của tự kỷ

CÁC VẤN ĐỀ XÃ HỘI

Không quan tâm chơi ú oà hay
những trò chơi tương tác khác

Phản ứng mạnh khi được
cha mẹ bồng, ôm hay hôn

Không giơ tay đòi bế ra khỏi
nôi khi có người đến bế

Những triệu chứng hành vi của tự kỷ

CÁC VẤN ĐỀ GIAO TIẾP

Trẻ tự kỷ thường không nhận biết môi trường xung quanh và khó tiếp xúc mắt. Vì thế trẻ có vẻ không quan tâm đến giao tiếp. Khi trẻ cần gì, thường cầm tay dắt chúng ta đến vật đó, hay nói cách khác, trẻ dùng cha mẹ hay người lớn như một công cụ để lấy cho trẻ vật trẻ thích.

Không nhận biết môi trường xung quanh

Tránh tiếp xúc mắt

Cầm tay dắt người khác

Những triệu chứng hành vi của tự kỷ

NHỮNG HÀNH VI LẶP ĐI LẶP LẠI

Vẫy tay

Nhìn liên tục vào quạt trần đang quay

Tự quay vòng vòng

Xếp các đồ chơi thành hàng dài

Những triệu chứng hành vi của tự kỷ

NHỮNG HÀNH VI LẶP ĐI LẶP LẠI

Không quan tâm đến đồ chơi, mà chỉ gắn bó với một số vật dụng

Thích bắt các hạt bụi bay trong ánh nắng

Không biết chơi cách phù hợp với đồ chơi, mà chỉ thích một phần của đồ chơi thôi, chẳng hạn chỉ thích tập trung quay bánh xe của một ô tô đồ chơi

Những triệu chứng hành vi của tự kỷ

NHỮNG HÀNH VI KỲ LẠ BẤT THƯỜNG

Lắc lư, đong đưa

Tắt và bật đèn liên tục

Ăn những đồ vật bất thường như quần áo, nệm hay màn cửa

Thích búng ngón tay trước mắt

Những triệu chứng hành vi của tự kỷ

NHỮNG HÀNH VI KỲ LẠ BẤT THƯỜNG

Thích chui xuống nằm dưới gầm các vật nặng như dưới gầm giường

Bôi trét phân

Thích tìm những tác động mạnh trên cơ thể

Những triệu chứng hành vi của tự kỷ

CÁC VẤN ĐỀ VẬN ĐỘNG

những kỹ năng vận động đặc biệt ở một số lĩnh vực nhưng bị khiếm khuyết ở những kỹ năng vận động khác.

Khiếm khuyết vận động tinh

Phối hợp kém

Đi nhón gót chân

Khiếm khuyết cảm nhận chiều sâu

Những triệu chứng hành vi của tự kỷ

CÁC VẤN ĐỀ VẬN ĐỘNG

Ngay một số trẻ có những kỹ năng vận động bình thường, cũng có thể gặp khó khăn với những hoạt động như đạp xe đạp xe ba bánh, hay lái một xe hơi đồ chơi.

Giữ thăng bằng lạ thường

Vụng về

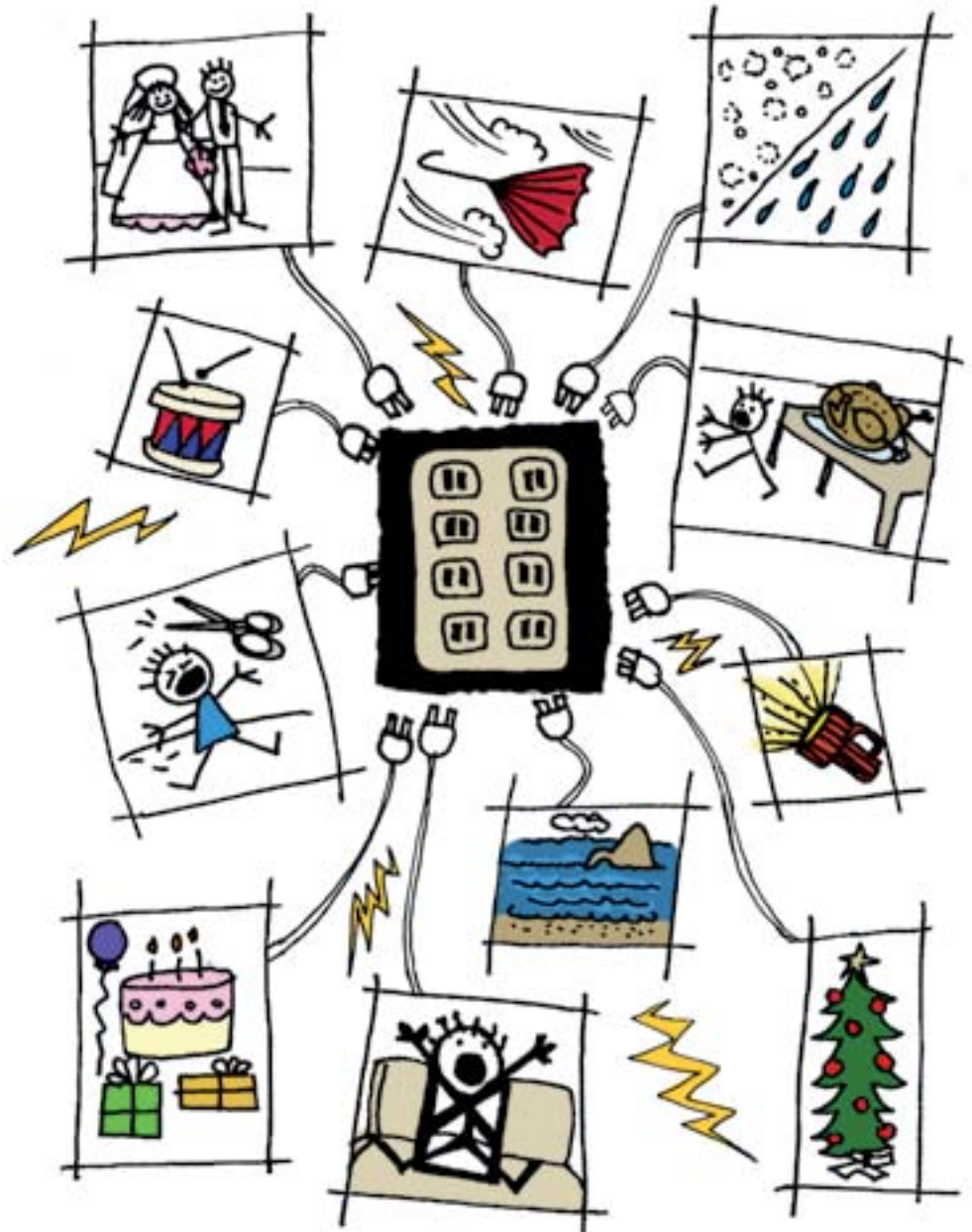
Hay nhểu nước bọt

Không biết đạp xe đạp ba bánh hay lái xe tải đồ chơi

Những triệu chứng hành vi của tự kỷ

NHẠY CẢM QUÁ MỨC

Trẻ tự kỷ rất khó chịu đựng âm nhạc, tiếng động, các loại mặt vải, và những thay đổi môi trường hay sinh hoạt. Càng tiếp xúc nhiều với cảm giác, trẻ càng có hành vi phản ứng

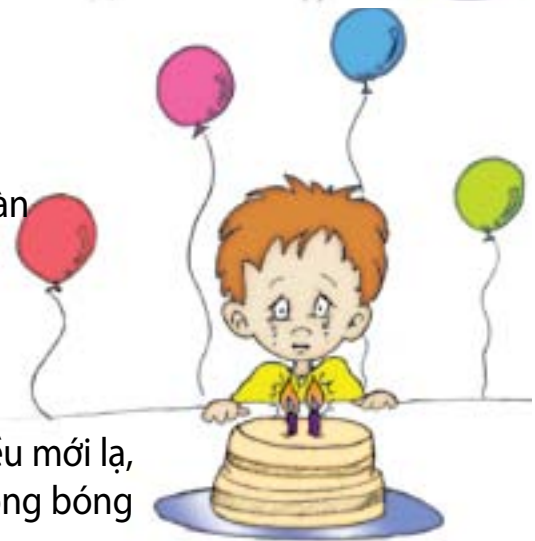
Những triệu chứng hành vi của tự kỷ

CÁC VẤN ĐỀ CẢM GIÁC

Rất khó chịu khi cắt tóc

Không chịu buộc dây an toàn

Không chịu được những điều mới lạ,
như nến sinh nhật hay bong bóng

Không cho tắm rửa

Những triệu chứng hành vi của tự kỷ

CÁC VẤN ĐỀ CẢM GIÁC

Dễ nôn ói khi ngửi những
mùi lạ trong nhà

Không chịu được âm nhạc

Thích quay những vật trước mặt

Trẻ có vẻ điếc, không giật mình khi
nghe tiếng động to, nhưng có lúc lại
có vẻ nghe bình thường

Những triệu chứng hành vi của tự kỷ

CÁC VẤN ĐỀ CẢM GIÁC

Không chịu mặc áo ấm khi ra ngoài trời lạnh

Không cho thay quần áo

Có thể xé quần áo của mình, nhất là xé các nhãn hiệu và các đường may

Có khi lại đòi mặc áo ấm giữa mùa hè

Những triệu chứng hành vi của tự kỷ

CÁC HÀNH VI TỰ GÂY THƯƠNG TÍCH

Đập đầu

Tự cắn mà không biết đau

Tự cấu xé và cào xước da

Tự bứt cả nắm tóc

Những triệu chứng hành vi của tự kỷ

CÁC VẤN ĐỀ AN TOÀN

Không biết nguy hiểm

Những triệu chứng hành vi của tự kỷ

CÁC VẤN ĐỀ AN TOÀN

Không nhận ra những tình huống
có thể làm cho trẻ bị tổn thương

Những triệu chứng hành vi của tự kỷ

CÁC VẤN ĐỀ AN TOÀN

Không sợ độ cao

Những bệnh kèm với tự kỷ: xáo trộn tiêu hoá

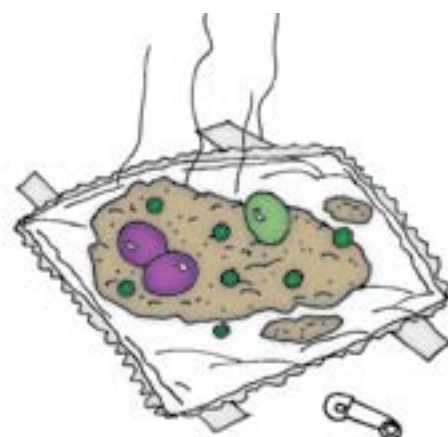
Bác sĩ Tim Buie, chuyên gia về bệnh tiêu hoá tại Đại Học Harvard và chương trình Ladders của Bệnh Viện Massachusetts, Boston đã thực hiện nội soi cho trên 1000 trẻ tự kỷ. Trong 400 trẻ đầu tiên bác sĩ đã thấy tần suất rối loạn tiêu hoá cao hơn so với trẻ bình thường.

- 20% viêm thực quản
- 12% viêm dạ dày
- 10% viêm tá tràng
- 12% viêm đại tràng
- 55% thiếu men lactase

Phụ huynh nên cho con đi khám chuyên khoa tiêu hoá nếu thấy có những triệu chứng sau đây

tiêu chảy

thức ăn còn nguyên trong phân

chế độ ăn hạn chế hoặc nhạy cảm với thức ăn

táo bón

Rối loạn giấc ngủ/đáp ứng đau/co giật

Trẻ có thể thức vài ngày liền mà không buồn ngủ. Trẻ có vẻ không phân biệt được ngày đêm. Trẻ khó vào giấc ngủ và ngủ hoài. Trẻ có thể chỉ ngủ một hai giờ. Hậu quả là cha mẹ cũng mất ngủ theo.

Co giật gia tăng với tuổi, chưa rõ nguyên nhân.

Phản ứng đau giảm; không biết đau, hoặc phản ứng đau quá đáng

Tác động của tự kỷ trong gia đình

Với một trẻ tự kỷ, sinh hoạt quy định hằng ngày có thể không được thực hiện. Đời sống của cha mẹ và của những đứa con khác trở nên căng thẳng. Gia đình có thể cần được tư vấn và trợ giúp.

Vai trò của can thiệp giáo dục sớm

Các nghiên cứu đã chứng minh là can thiệp giáo dục sớm dẫn đến những kết quả tốt cho trẻ và gia đình. Can thiệp sớm có thể bao gồm việc dạy trẻ nhận biết những gì đang xảy ra trong môi trường xung quanh, biết chú ý, biết bắt chước hành vi, dần dần cải thiện những kỹ năng giao tiếp của trẻ. Gia đình trẻ cần được giới thiệu tới các trung tâm can thiệp sớm để được lượng giá nếu nghi ngờ chậm phát triển.

Tùy theo nhu cầu của trẻ, sự can thiệp sớm có thể bao gồm trị liệu ngôn ngữ, trị liệu vật lý và trị liệu hướng nghiệp

Những chuyên gia có thể giúp đỡ trẻ tự kỷ

1. Chuyên gia phát triển
2. Chuyên gia thẩm định và can thiệp sớm*
3. Chuyên gia thẩm định thính giác
4. Chuyên gia trị liệu âm ngữ
5. Chuyên gia trị liệu vật lý
6. Chuyên gia trị liệu hướng nghiệp
7. Bác sĩ nhi khoa chuyên về tiêu hoá và đường ruột
8. Chuyên gia thần kinh
9. Bác sĩ tâm thần nhi, chuyên gia tâm lý nhi
10. Nhân viên xã hội, tham vấn viên gia đình
11. Giáo viên khoa sư phạm chuyên biệt
12. Các trường giáo dục chuyên biệt*
13. Các nhóm tương trợ phụ huynh

Giúp trẻ tự kỷ thoải mái khi đến khám bệnh

Bác sĩ là những người được huấn luyện chuyên môn để chẩn đoán bệnh. Trẻ tự kỷ thường không có vẻ đau ốm, trông rất bình thường và đạt các mốc phát triển nhi khoa.

Tuy nhiên trẻ có thể ứng xử như thể được cha mẹ quá nuông chiều.

Trẻ thường kháng cự rất mạnh mẽ trước môi trường đổi thay, trước những hoàn cảnh mới, với người lạ và những kinh nghiệm mới.

Giúp trẻ tự kỷ thoải mái khi đến khám bệnh

BÁC SĨ NÊN ĐIỆN THOẠI VÀ THAM KHẢO VỚI CHA MẸ TRƯỚC

Những lợi ích bao gồm khả năng:

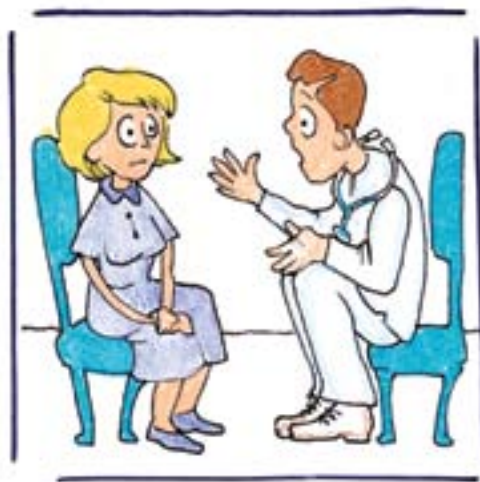
1. Có được lịch sử rõ ràng từ cha mẹ mà không bị sự hiện diện của trẻ chi phối.
2. Hỏi cha mẹ có đề nghị gì để giúp cho việc khám bệnh có thể dễ dàng hơn.
3. Nói với cha mẹ đem theo một đồ vật quen thuộc của trẻ để hỗ trợ trẻ trong lúc khám bệnh.
4. Nếu trẻ cần được thử máu, nên cho y lệnh kem có thuốc tê để cha mẹ có thể bôi trước cho trẻ trước khi đến khám bệnh.
5. Đề nghị cha mẹ chuẩn bị trẻ bằng cách đọc cho trẻ những truyện như “Đi thăm bác sĩ” và “Đi thử máu” được đăng trên trang của tổ chức HANS, www.helpautismnow.com.

NÊN LẮNG NGHE CHA MẸ

Cha mẹ chính là những chuyên gia “biết rõ” con mình

Khi có thể, bác sĩ điều trị triệu chứng thể chất như đối với trẻ bình thường. Không để chứng tự kỷ ảnh hưởng đến sự phán đoán của mình.

Giúp trẻ tự kỷ thoải mái khi đến khám bệnh

NÊN CHUẨN BỊ PHÒNG KHÁM

Điều dưỡng và y sĩ có thể kiểm tra trước với cha mẹ về việc bố trí phòng khám, bao gồm:

Phòng yên tĩnh

Phòng không có cửa sổ

Không có ánh sáng chói
ngời

Không âm nhạc

Nếu cần, nên cất những vật có thể được dùng như vũ khí.

NÊN RÚT NGẮN THỜI GIAN CHỜ ĐỢI

Hẹn khám trẻ đầu ngày, sớm hơn mười phút, để trẻ không lo lắng bất an khi thấy nhiều người lạ ở ngoài phòng chờ đợi.

Những lợi ích:

Giảm thiểu những nguy cơ

1. Trẻ lẫn ra dây dũa làm nư
2. Làm cho các gia đình khác trong phòng chờ đợi bị chi phối
3. Làm cho cha mẹ bối rối
4. Làm hư hại phòng chờ

Nếu có thể, nên điện thoại hẹn trước ngày khám

Giúp trẻ tự kỷ thoải mái khi đến khám bệnh

NẾU KHÔNG ĐƯỢC NHƯ DỰ TÍNH

Người khác có thể nghĩ là trẻ bị bạc đãi, bỏ bê, do đó chúng ta cần chú ý

Những hành vi tự gây thương tích như cào cấu, cắn, đập đầu

Trẻ không biết đau là gì

Trẻ không biết vật gì nguy hiểm, vật gì có thể gây thương tích cho trẻ

Trẻ quá nhạy cảm không cho sờ vào mình, không cho cởi quần áo để khám bệnh

XIN DỪNG NGẠC NHIÊN!

Xin cảnh giác về sự an toàn của bạn.

Nhiều trẻ tự kỷ không biết được là bạn hiện diện để giúp trẻ, mà cảm thấy bị đe dọa. Trẻ có thể bình tĩnh một lúc, nhưng ngay sau đó có thể bùng nổ:

đập đầu đập mình; cào cấu; phun nhổ nước bọt; đấm đá; bứt tóc; tự khoá chặt người lại

Bạn hãy tôn trọng không gian riêng tư của trẻ vì trẻ cần không gian rộng hơn bình thường những lúc đó.

Giúp trẻ tự kỷ thoải mái khi đến khám bệnh

HIỂU BIẾT VÀ NGÔN NGỮ HẠN CHẾ

Một số trẻ có thể kể toàn bộ truyện phim Disney nhưng không thể nói tên hoặc mô tả sự đau đớn.

Trẻ có thể khó xử lý thông tin được nghe .

LƯU Ý TÁC ĐỘNG CỦA TỰ KỶ TRÊN TOÀN GIA ĐÌNH

Nếu cần, nên giới thiệu đến những nhóm hội thảo dành cho anh chị em, nhóm tương trợ gia đình, dịch vụ giúp gia đình được nghỉ ngơi

NHỮNG ĐỊA CHỈ HỮU ÍCH CHO CHA MẸ

Khi trẻ có dấu hiệu chậm nói hoặc có một số nét, biểu hiện của chứng tự kỷ, phụ huynh có thể tham khảo danh sách các địa chỉ thăm khám sau:

THÀNH PHỐ HÀ NỘI

Trung Tâm Giáo Dục Đặc Biệt AEIC
Số 22A ngách 629/25 Kim Mã
Ngọc Khánh, Quận Ba Đình
ĐT: 094.382.1271 và 04.6273.1067
Trang web: mamnonlamnhi.com

Trung Tâm An Phúc Thành
Số 89 Ngõ Trại Cá, Đường Trương Định
Quận Hai Bà Trưng
ĐT: 0422 012 622 và 01 686 386 286

Trung Tâm Can Thiệp Sớm
Trường Cao Đẳng Sư Phạm Trung Ương
387 Hoàng Quốc Việt
Nghĩa Tân, Cầu Giấy
ĐT: 0437913116 - Fax :
Email: info@canthiepsomtw.edu.vn -
Web: http://canthiepsomtw.edu.vn

Trường Mầm Non Cầu Vồng Xanh
Số 30 - Ngõ 30, Cát Linh
Quận Đống Đa
ĐT: 043.848.9566 – 0902.202.909

Trung Tâm Giáo Dục Chuyên Biệt Hoa Anh Đào
Ngõ 161/42 Phố Hoa Lâm
Phường Việt Hưng - Quận Long Biên
ĐT: 04.22405687
Web: www.daytretuky.net

Trung Tâm Khánh Tâm
65 - 67 Trần Hữu Tước
Phường Nam Đồng, quận Đống Đa
ĐT: (04) 2242 7217
Email : info@khanhtam.com.vn
Web: www.khanhtam.com.vn

Trường Mầm Non Đặc Biệt Myoko
Số 3 Phố Đỗ Quang, Ngách 26/1, Trần Duy Hưng
ĐT: 04.3556 3880; 0987 449 223,
myokoschool.com

Trường Mầm Non Newstar
32 – ngõ 204 - Trần Duy Hưng, Hà Nội
ĐT: 0437.86.83.86 – 0904.305.766 – 0912.12.88.66
www.newstar.edu.vn

Trung Tâm Phục Hồi Chức Năng
Bệnh Viện Nhi Trung Ương
đường Đề La Thành - Hà Nội

Trung Tâm Phúc Tuệ
67 Phố Đức Chính - Hà Nội
Thanh Xuân - Hà Nội

Lớp Tư Vấn Can Thiệp Sớm Phương Thanh
Số 8, ngách 128/10, ngõ 128, Hoàng Văn Thái
ĐT: 046.660.3704, DĐ: 0976.976.093
http://lopdaytretuky.com
Email: nguyenthanh85.tl@gmail.com

Trung Tâm Sao Mai
Số 4 ngõ 116 Nhân Hoà
Phường Nhân Chính, Quận Thanh Xuân
ĐT: (84-4)35572569
Web: www.morningstarcenter.net

Trung Tâm Phục Hồi Chức Năng Trẻ Em
VietHealth
39A Xuân Diệu,
Quận Tây Hồ
ĐT: (84-4) 3717 3118 / 3718 6622
Email : phcnviethealth@gmail.com;
project02@viethealth.org.vn

Phòng Khám Tâm Thần - Tâm Lý Trẻ Em
Số 2 ngõ 199 đường Trường Chinh

Trung Tâm Vì Tương Lai Trẻ Tự Kỷ
Số 2 ngách 10, ngõ 199, đường Thụy Khuê

Trung Tâm Nghiên Cứu Tâm Lý
và Tâm Bệnh Lý Trẻ Em - NT Nguyễn Khắc Viện
Số 22 Ngõ 6 Vạn Phúc
ĐT: 04.37264563
Email : nte07@gmail.com
http://nt-foundation.com

Bệnh Viện Nhi Trung Ương
18/879 La Thành-
Quận Đống Đa
ĐT: 6273 8873-62738532
http://www.nhp.org.vn
http://www.webtretho.com

THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Trường Giáo Dục Đặc Biệt An Phúc
204C, Điện Biên Phủ,
Phường 7, Quận 3
ĐT : 083.9320.218

Trường Giáo Dục Chuyên Biệt Anh Minh
155 Xô Viết Nghệ Tĩnh
Phường 17 - Quận Bình Thạnh
ĐT. 08.38.401.249

Trường Trẻ Khuyết tật Ánh Dương
37/3 Khu Phố 3
Phường Tân Chánh Hiệp - Quận 12
ĐT. 08.38.910.806

Trường Ban Mai
23/30 đường D2, (gần ngã tư Hàng Xanh)
Phường 25, Quận Bình Thạnh
tp. Hồ Chí Minh
www.truongbanmai.com

Trường Chuyên Biệt Bim Bim
Can thiệp cho trẻ tự kỷ/Asperger
381/4/10, Phan Văn Trị,
Phường 11, Quận Bình Thạnh
đt: 08 222 97 393 hoặc 0919795574.
http://tuky-asperger.blogspot.com
Email: diepngo20032007@gmail.com
bimbimautism@gmail.com

Trường Chuyên Biệt Bình Minh
Trần Hưng Đạo
Phường Tây Thạnh, Quận Tân Phú.

Trường Cao Đẳng Sư Phạm Trung Ương
Thành Phố Hồ Chí Minh
Khoa Giáo Dục Đặc Biệt
Trung tâm Nghiên cứu và Phát triển CNTT Giáo
dục mầm non
http://www1.mamnon.com
625/9 Xô Viết Nghệ Tĩnh,
Phường 26, Quận Bình Thạnh
ĐT: 08.35119242 - Email: mamnon@mamnon.com

Trường Chuyên Biệt Gia Định
280 Bùi Hữu Nghĩa
Phường 2, Quận Bình Thạnh
ĐT : 803 0056 ;

Phòng Khám Đa Khoa Tân Định ,
146bis Võ Thị Sáu
Phường 8 Q3
ĐT: 8206662 - 0913946086) khoa Tư vấn Tâm lý ;

Bệnh Viện Nhi Đồng I
Phòng Khám Vật Lý Trị Liệu và Phục Hồi Chức
Năng các Trẻ Khuyết Tật.
Phòng Khám Tâm Lý Trẻ Em và Vị Thành Niên
341 Sư Vạn Hạnh
Phường 10, Quận 10
ĐT: 9271119
Email : bvnhidong@nhidong.org.vn
Web: www.nhidong.org.vn

NHỮNG ĐỊA CHỈ HỮU ÍCH CHO CHA MẸ

Bệnh Viện Nhi Đồng 2 - Khoa Tâm Lý
14 Lý Tự Trọng,
Phường Bến Nghé, Quận 1, TP. HCM
ĐT: (08) 8295723 - Fax: (08) 8291969
www.benhviennhi.org.vn
Email: benhviennhi@benhviennhi.org.vn

Trường Giáo Dục Trẻ Tự Kỷ và Chậm Phát Triển POOH PI,
22 lô C Trường Sơn
Phường 15, Quận 10
ĐT: 970 3936

Trường Chuyên Biệt Từng Bước Nhỏ
33B đường số 5, cư xá Chu Văn An
Phường 26, Quận Bình Thạnh
ĐT: (08)-38984328 - (08)-35067514 -
http://www.truongchuyenbiettungbuocnho.com/index.php

Trung Tâm Khuyết Tật và Phát Triển DRD
Con Của Mẹ giaoduc@concuame.com
Trường Ban Mai 23/30 đường D2,
Phường 25, Quận Bình Thạnh
(gần ngã tư Hàng Xanh)
ĐT: 08.35.12.74.30
lienhe@truongbanmai.com

Trường Chuyên Biệt Hướng Dương
87/22/10 Bành Văn Trân
Phường 7 - Quận Tân Bình

Trường Khuyết tật Hy Vọng Gò Vấp
Phường 17, Quận Gò Vấp,
ĐT: 08.38.940.884

Trường Khuyết Tật Hy Vọng Quận 6
241/44/75A Nguyễn Văn Luông
Phường 11, Quận 6
ĐT: 08.3.769.191

Trường Hy Vọng Quận 8
86/10-12-14 Hưng Phú
Phường 8, Quận 8
ĐT: 08.38.555.818

Trường Giáo Dục Chuyên Biệt Khai Trí
214/25F Điện Biên Phủ,
Phường 17, Quận Bình Thạnh
ĐT: 08.35.180.184 và 08. 35.180.253
0903.735.272
Email: khaiulichuyenbiet@gmail.com
Web: www.truongchuyenbietkhai tri.com

Trường Chuyên Biệt Niềm Tin
16/2/8 Đặng Văn Ngữ,
Phường 10, Quận Phú Nhuận
ĐT: 08.39.913.839

Trường Chuyên Biệt Quận 10
322/3 Điện Biên Phủ
Phường 11 - Quận 10
ĐT: 08.38.181.577

Trường Chuyên Biệt Thảo Điền
91 Thảo Điền
Phường Thảo Điền - Quận 2

Chi Hội Trị Liệu Tâm Lý Trăng Non
29 Phan Xích Long,
Phường 3, Quận Phú Nhuận
ĐT: 08.9095280 hoặc 0908330908.
email: dr_ngmtien@yahoo.com.vn
hoặc trangnonclb@yahoo.com.
Trường Chuyên biệt Tương Lai
27A2 Trần Nhật Duật,
Phường Tân Định - Quận I, ĐT. 08.38.483.589

Trường Khuyết Tật Tương Lai
27-29 Ngô Quyền
Phường 10 - Quận 5
ĐT: 08.38.552.429

Trường Chuyên Biệt Tư Thục Ước Mơ
284/4/10 Lý Thường Kiệt
Phường 14, Quận 10
ĐT: 864 5347 ;

Trường Giáo Dục Chuyên Biệt 15 Tháng 5
6/11 đường số 3, cư xá Lữ Gia
Phường 15, Quận 11
ĐT: 08.38.638.254

Trường Chuyên Biệt Cần Giờ
Ấp Miếu Bà
Xã Cần Thạnh - Huyện Cần Giờ
ĐT: 08.38.740.071

Trường Nuôi dạy trẻ Khuyết tật KHU PHỐ 3
Thị trấn Củ Chi - Huyện Củ Chi
ĐT: 08.37.907.454

Trung Tâm Tâm Lý Học Ứng Dụng Sông Phô
Số O67 - KP3 - Đường Đồng Khởi -
Tam Hoà - Biên Hoà - Đồng Nai
ĐT: 0616.293.662
Email: songpho@songphopsy.com

CÁC THÀNH PHỐ KHÁC

Trung Tâm Hướng Dương
52 - Phạm Văn Nghị
ĐT: (+84) 511.6502418
Website: www.tretukyhuongduong.com -
www.trechamnoi.com
Email: info@tretukyhuongduong.com
Hotline: 0914.127.667 - 0905.118.774

Trường Chuyên Biệt Tư Thục Thanh Tâm
157 B, Phan Tử
Bắc Mỹ An, Quận Ngũ Hành Sơn
ĐT: 012 54 53 04 03
Email: nguyentumas@gmail.com

Hiệp hội Gia đình Người tự kỷ Bệnh viện Nhi Nghệ An
ĐT: 08.22.109.388
Email: admin@tretuky.com

Trường Đại Học Hải Phòng Khoa Tâm lý Giáo dục học
ĐT: 084 31 876338
Web: http://www.dhph.edu.vn

Trung Tâm Hỗ Trợ Phát Triển Giáo Dục Hòa Nhập Trẻ Khuyết Tật Tỉnh Đắk Lắk
http://hyvong.edu.vn

CÁC TRANG WEB

Trẻ Tự Kỷ
<http://www.tretuky.com/>

Vui Cùng Con
<http://vuicungcon.com/>

Ngôn Ngữ Trị Liệu
<http://www.vnspeechtherapy.com>

Trang Trẻ Thơ
<http://www.webtretho.com>

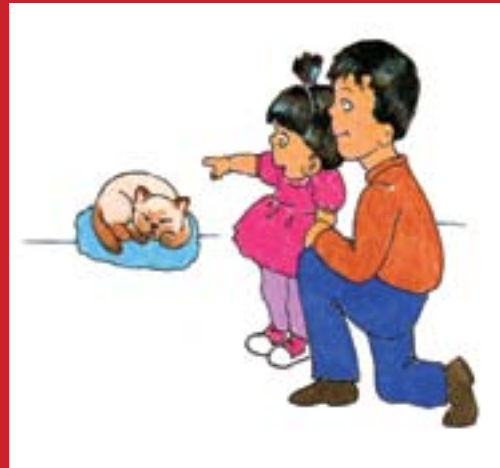
Con Của Mẹ
<http://concuame.com>

Cha Mẹ với Con Khuyết Tật
<http://chamevoiconkhuyettat.org.au>

Một cuốn sổ tay minh họa để giúp bác sĩ dễ dàng nhận diện và chẩn đoán sớm bệnh tự kỷ

"Sổ Tay Tự Kỷ của Bác Sĩ là một tập tài liệu quý giá, ghi nhận chi tiết, cụ thể, rõ ràng về những hành vi điển hình của trẻ tự kỷ. Các minh họa trình bày sống động, dễ hiểu những hành vi và cử chỉ của trẻ tự kỷ. Sách giúp cho giáo viên, phụ huynh hoặc những người làm việc trực tiếp với trẻ tự kỷ dễ khám phá nét tự kỷ qua cái nhìn và quan sát lúc ban đầu để kịp thời chẩn đoán, can thiệp sớm cho những trẻ em này."

Võ Thị Khoái
Hiệu Trưởng Trường Chuyên Biệt Gia Định
TP. Hồ Chí Minh

"Sổ Tay Tự Kỷ của Bác Sĩ rất cần thiết cho chương trình nghiên cứu và giảng dạy về hội chứng tự kỷ, và chương trình này phải được đưa vào Bộ môn Nhi của các trường đại học y khoa của Việt Nam. Khoa chăm sóc đặc biệt về bệnh nhi tự kỷ phải được thành lập tại các bệnh viện lớn và tại các cơ sở giáo dục trẻ em tự kỷ, và phải được tạo điều kiện để làm tốt nhiệm vụ của mình."

Bs. Nguyễn Huy Diễm
Giám Đốc Nhà Bảo Sanh Diễm Phúc
TP. Hồ Chí Minh

"Sách viết về tự kỷ bằng tiếng Việt còn thiếu rất nhiều. Số giáo viên dạy mầm non, tiểu học đã tiếp nhận rất nhiều trẻ tự kỷ học hòa nhập nhưng trang bị về kiến thức nuôi dạy các em tự kỷ còn rất ít nên quyển sách này là cẩm nang rất cần thiết."

CNKH Võ Thị Thùy
Hiệu Trưởng Trường Chuyên Biệt Khai Trí
TP. Hồ Chí Minh

